

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în componența:

președinte

judecători

Ursache Petru

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Țurcan Anatolie

judecând recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 6 din 11 februarie 1945, în cauza penală în privința lui

Ceaban Piotr Timofeevici, născut în anul XXXXX, originar din XXXXX;

Țurcan Ivan Seliverstovici, născut în anul XXXXX, originar din XXXXX.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 6 din 11 februarie 1945, au fost condamnați **Ceaban Piotr Timofeevici** în baza art.19-58-1 „b”, art. 19-58-8 și art.58-11 Cod penal al RSFSR la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale și **Țurcan Ivan Seliverstovici** în baza art. 19-58-1 „b” și art.58-11 Cod penal al RSFSR la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței inculpații Ceaban Piotr și Țurcan Ivan au fost declarați vinovați și condamnați pentru faptul că, având atitudine ostilă față de regimul URSS, fiind mobilizați în armata roșie și nedorind să-și exercite serviciul militar, prin înțelegere prealabilă între ei, au avut intenția să-și trădeze patria și să treacă de partea inamicului. Afară de aceasta, inculpatul Ceaban P. și-a exprimat intențiile teroriste în privința comandantului adjunct al batalionului din cadrul unității militare.

3. La 05 iulie 2017, adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, declară recurs în anulare și invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 6 din 11 februarie 1945, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Ceaban Piotr Timofeevici și Țurcan Ivan Seliverstovici, în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, precum și, din motivul că, în materialele dosarului nu au fost administrate probe veridice care ar demonstra săvârșirea de către inculpați a infracțiunii prevăzute de art. 19-58-1 „b” Cod penal al RSFSR, adică pentru tentativă de trădare de patrie. Judecata nu a stabilit că acțiunile inculpatului erau îndreptate împotriva potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriale a URSS, așa cum prevede dispoziția art.58-1 „b” Cod penal al RSFSR.

De asemenea, dosarul nu conține probe suficiente privind comiterea de către inculpați a infracțiunii prevăzute de art.58-11 Cod penal al RSFSR, deoarece nu e dovedit faptul că inculpații au creat o organizație contrarevoluționară și au activat în cadrul ei.

Mai mult ca atât, inculpatul Ceaban P. a fost condamnat nefondat și în baza art. 19-58-8 Cod penal al RSFSR, deoarece în declarațiile lui și ale martorilor audiați în timpul anchetei preliminare, lipsesc date precum că chema ori se pregătea să săvârșească un act terorist în privința unui reprezentant al puterii sovietice.

Afară de aceasta, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpaților la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Consideră că condamnarea inculpaților Ceaban Piotr și Țurcan Ivan constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, deoarece a fost încălcat dreptul inculpaților la un proces echitabil.

4. Judecând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și cu prevederile legii penale, Colegiul penal consideră că recursul declarat urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjunctii lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal menționează, că potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie” și „agitație antisovietică”, în temeiul art. 54-1 „a”, 54-1 „b” din Codul penal al RSSU și 58-10 alin.2 Cod penal al RSFSR.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, Ceaban Piotr și Țurcan Ivan au fost condamnați la 11 februarie 1945, prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 6, pentru tentativă de trădare de patrie și crearea unei organizații contrarevoluționare, iar Ceaban Piotr și pentru tentativă de a săvârși un act terorist în privința unui reprezentant al puterii sovietice, fără a fi respectat un proces echitabil.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Ceaban Piotr și Țurcan Ivan, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnaților.

În contextul celor expuse, Colegiul penal concluzionează că recursul în anulare declarat de procuror este întemeiat și pasibil admiterii.

5. În conformitate cu art. 457 alin. (3), 453 alin. (1), 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al armatei nr. 6 din 11 februarie 1945, în cauza penală în privința lui **Ceaban Piotr Timofeevici**, condamnat în baza art. 19-58-1 „b”, art. 19-58-8 și art.58-11 Cod penal al RSFSR și în privința lui **Țurcan Ivan Seliverstovici**, condamnat în baza art. 19-58-1 „b” și art.58-11 Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există

circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestora.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **19 decembrie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Țurcan Anatolie